

Ånderdalen
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Ånderdalen nasjonalparkstyre
Møtested: Møterom Mary-Ann's Polarrigg, Longyearbyen
Dato: 17.02.2023
Tidspunkt: 12:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Vi starter opp kl 0900 med et time med Forvaltningsplanen før vi får besøk av Jannike Wika fra Sysseimesteren.

Vi har satt av tid fra kl. 10-1130 til orienteringen og dialogen med Jannike. Deretter tar vi lunsj og starter styremøte kl. 1230.

Forvalter vil i tillegg til de oppsatte sakene på sakslisten orientere om følgende:

- Senja kommune- besøkssenter nasjonalpark og utmarksforvaltning
- Naturarven som verdiskaper
- Naturoppdrag applikasjon verktøy
- Stikonferanse
- Tilgjengelighetskrav nettside
- Folkeforskning og Wild Lab projects
- Samefolkets dag
- NRK serie som planlegges i nasjonalparker

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 1/23	Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 17.2.23		2023/1784
ST 2/23	Godkjenning av protokoll fra styremøte 8.12.22 (St.møt 4/22)		2023/1784
ST 3/23	Årsmelding 2022 Ånderdalen nasjonalparkstyre		2023/1785
ST 4/23	Budsjett drift av utvalg og prioritering bruk av tildelte tiltaksmidler 2023		2022/9989
ST 5/23	Møte og aktivitetsplan 2023 - Ånderdalen nasjonalparkstyre		2023/1784
	Referat sak		
RS 1/23	Regulering av ferdsel og andre aktiviteter i eksisterende verneområder		2022/10315
RS 2/23	Anmodning om rapportering antall anmeldelser til politiet i 2022		2022/10699
RS 3/23	Eventuelt		

Arkivsaksnr: 2023/1784-1

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 13.02.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	1/23	17.02.2023

Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 17.2.23

Forvalters innstilling

Innkalling og saksliste godkjennes

Saksopplysninger

Møtetidspunkt er endret iht. tidligere oppsatt møteplan. Sakspapirer skal sendes minst en uke før styremøtet.

Vurdering

Arkivsaksnr: 2023/1784-2

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 13.02.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	2/23	17.02.2023

Godkjenning av protokoll fra styremøte 8.12.22 (St.møt 4/22)

Forvalters innstilling

Ånderdalen nasjonalparkstyre vedtar protokoll fra styremøtet 8.12.22

Saksopplysninger

Vedlagt forslag til møteprotokoll fra styremøtet 8.12.22. Protokollen ble sendt til styremedlemmene i etterkant av styremøtet. Det kom ingen anmerkninger til protokollen.

Vurdering

Arkivsaksnr: 2023/1785-1

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 13.02.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	3/23	17.02.2023

Årsmelding 2022 Ånderdalen nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Ånderdalen nasjonalparkstyre vedtar Årsmeldingen for 2022

Saksopplysninger

- Årsmeldingen omtaler bla:
- Styrets arbeid i 2022
- Forvalters arbeid i 2022
- Oppsyns i Ånderdalen nasjonalpark
- Gjennomført skjøtsel- og tilretteleggingstiltak i 2022
- Besøksforvaltning og kartlegginger i 2022
- Medieomtale og kommunikasjon og sosiale media (SoMe)
- Økonomisk oversikt over tildelte og brukte midler 2022

Vurdering

Nasjonalparkforvalter har utarbeidet utkast til årsmelding for 2022. Den er lagt opp tilsvarende som foregående år. Årsmeldingen ligger vedlagt.

Årsmelding 2022

Ånderdalen nasjonalparkstyre

Utkast 7.2.23

Årsmelding 2022 - Ånderdalen nasjonalparkstyre

Utførende institusjon

Ånderdalen nasjonalparkstyre

Kontaktperson

Nasjonalparkforvalter Ingve Birkeland (77642220/48152290)

Publikasjonsnummer

1

År

2023

Sidetall

50

Opplag

Kun digital

Utgiver

Ånderdalen nasjonalparkstyre

Forfatter(e)

Ingve Birkeland

Tittel – norsk og engelsk

Årsmelding 2022 Ånderdalen nasjonalparkstyre

Sammendrag – summary

Ånderdalen nasjonalparkstyre er lokal forvaltningsmyndighet for Ånderdalen nasjonalpark. Nasjonalparkforvalter er utvalgssekretær for styret og er ansvarlig for den daglige driften. Nasjonalparkstyret jobber med å få godkjent forvaltningsplan og besøksstrategi for nasjonalparken. Besøksforvaltning er viktig og veiledning og formidling om verneverdiene og friluftsliv i nasjonalparken står sentralt. Nasjonalparkstyret har utarbeidet en tiltaks- og skjøtelsesplan for nasjonalparken. Der er det gjort prioriteringer som forvalter sammen med oppsynet er ansvarlig for å følge opp. Nasjonalparkstyret bruker aktivt Sáǰžá naturhus i besøksforvaltningen. Nasjonalparkstyret arrangerer ulike aktiviteter gjennom året for skoleklasser og andre besøkende.

Forsidefoto:

På tur inn mot nasjonalparkgrensa ved Brattlia. Foto Ingve Birkeland

Innhold

1 Om styret.....	4
2 Styrets arbeid i 2022	5
2.1 Andre gjeldende dispensasjoner, tillatelser og unntak.....	8
2.2 Studietur Tydal-Femunden-Gutulua-Hjerkinn.	8
2.3 Forvaltningsplan - besøksstrategi	25
2.4 Andre styreaktiviteter	25
2.5 Forvaltningsknutepunkt.....	26
2.6 Sážža Senja naturhus & museum.....	26
2.7 Formidling	27
3 Forvalters arbeid i 2022	27
4 Arrangementer i 2022.....	29
4.1 Ånderdalen nasjonalparkdag	29
4.2 Avlyste-ikke gjennomførte arrangement i 2021	30
5 Oppsynoppgaver i Ånderdalen nasjonalpark.....	31
5.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet.....	32
5.2 Etterlevelseskontroll i verneområder:.....	32
5.3 Utviklingstrekk eller utfordringer.....	33
5.4 Anbefalte oppfølgingspunkter	33
5.5 Bestillingsoppgaver.....	33
5.6 Motorferdsel	33
5.7 Besøksteller besøkspunkt.....	33
5.8 Skjøtsel og informasjon.....	37
5.9 Transport av materiell.	38
5.9 Informasjon.	39
6 Gjennomførte skjøtsel- og tilretteleggingstiltak i 2022.....	39
6.1 Tiltak 2022	39
6.2 Søppelaksjon Selfjorden – Ren kyst.....	43
6.3 Senja kommune som nasjonalparkkommune og andre tilretteleggere for friluftsliv. 45	

7 Besøksforvaltning og kartlegginger 2022.....	47
8 Medieomtale og SoMe.....	49
9 Økonomisk oversikt.....	50

1 Om styret

Styret for Ånderdalen nasjonalpark har forvaltningsansvaret for nasjonalparken. Styret utfører sitt arbeid og sin myndighet ut fra rammer gitt i naturmangfoldloven, verneforskrifter og vedtektene for styret. Formålet med disse vedtektene er å legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert lokal forvaltning av Ånderdalen nasjonalpark. Vedtektene skal sørge for at nasjonalparkstyret skal kunne oppfylle formålet med vernet i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

Styret er oppnevnt av Miljødirektoratet. Styrets medlemmer innstilles med to representanter fra Senja kommune, en representant fra hhv. Sametinget og Troms og Finnmark Fylkeskommune. Hvert medlem har en personlig vararepresentant.

Styret har hatt følgende medlemmer og vara i 2022.

Valgt til år	Representerer	Navn	Personlig vara
2024	Senja kommune	Line Miriam Haugan (Leder)	Anne Kaja Knutsen
2024	Senja kommune	Bing Karlsen (Nestleder)	Odd Arne Andreassen
2024	Troms Fylkeskommune	Katrine Boel Gregussen	Tom Erik Forså
2026	Sametinget	Leif Tore Arne Pedersen	Anne Berit Påve Kristiansen

2 Styrets arbeid i 2022

Styret har hatt 4 styremøter i 2022. I tillegg har nasjonalparkstyret deltatt på en regional samling for alle verneområdestyrene i Troms og Finnmark. Styret gjennomførte også et møte med rådgivende utvalg 1. april 2022.

Styret har også vært vertskap i forbindelse med nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik sin studietur til Senja og Ånderdalen.

Styreleder har deltatt på en del samarbeidsmøter med Senja kommune og arbeidet med å få etablert et autorisert besøkssenter nasjonalpark i Øverbotn.

Styret gjennomførte også en studietur sammen med nasjonalparkstyret for Stabbursdalen nasjonalpark til Femunden, Elgå og Hjerkin. En liten rapport fra denne studieturen blir beskrevet for seg i avsnitt 2.2.

Styret har behandlet følgende saker;

Møte 21. februar 2022 Forvaltningsknutepunkt Øverbotn

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 1/22	Godkjenning av innkalling og sakspapirer ST 1/22 Ånderdalen nasjonalparkstyre		2022/1600
ST 2/22	Godkjenning av protokoll fra styremøte 22.11. 2021		2022/1600
ST 3/22	Konstituering av Ånderdalen nasjonalparkstyre etter ny oppnevning av representanter fra Sametinget januar 2022		2020/292
ST 4/22	Årsmelding Ånderdalen nasjonalparkstyre 2021		2022/1606
ST 5/22	Budsjett drift av utvalg og prioritering bruk av tildelte tiltaksmidler 2022		2021/10240
ST 6/22	Møteplan og aktivitetsplan 2022 - Ånderdalen nasjonalparkstyre		2022/1600
ST 7/22	Merknadsbehandling av høringsinnspill til besøksstrategien for Ånderdalen nasjonalpark		2021/4388
DS 1/22	Innvilget dispensasjon fra verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark til bruk av snøskuter til nødvendig transport av materiell til Kaldfarneshytta i Sør-Kaperdalen		2022/1473

RS 1/22	Svar på Ånderdalen nasjonalparkstyrets brev - Kommunal- og moderniseringsdepartementet	2021/10137
RS 2/22	Svar på brev av 161121 om drift og utvikling av Sážžá natur- og kulturhus	2022/460

Møte 10. mai 2022 Forvaltningsknutepunkt Øverbotn.

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 8/22	Godkjenne innkalling og saksliste		
ST 9/22	Godkjenne protokoll		
ST 10/22	Merknadsbehandling av høringsinnspill til besøksstrategien for Ånderdalen		2021/4388
ST 11/22	Budsjett justering iht tidligere vedtatt prioritering av tiltaksmidler over post 1420.31		2021/10240
ST 12/22	Årsmelding Ånderdalen nasjonalparkstyre 2021		2022/1606
ST 13/22	Plan for arbeidet med Forvaltningsplanen for Ånderdalen nasjonalpark		2022/4693
	Referat sak		
RS 3/22	Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven § 73 fjerde ledd til statsforvalteren		2022/4720
RS 4/22	Referat fra Administrativt kontaktutvalg Senja kommune		2020/11629

Møte 12. oktober 2022 Forvaltningsknutepunkt Øverbotn

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 14/22	Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 12.10.2022		2022/1600
ST 15/22	Protokoll fra styremøte 10.05.22		2022/1600
ST 16/22	Bevaringsmål Ånderdalen nasjonalpark		2022/4693
ST 17/22	Status budsjett 2021 og forslag til omdisponeringer høst 2022		2021/10240
ST 18/22	Ånderdalen nasjonalparkstyre innspill på "Reiselivsstrategi for Troms og Finnmark 2023-2032"		2022/8484
	Delegert sak		
DS 2/22	Innvilget dispensasjon fra verneforskriften til bruk av elgtrekk i forbindelse med uttransport av elgslakt i Ånderdalen nasjonalpark - Arne Einar Solheim - jaktleder Tranøybotn privat elgvald		2022/8418
	Referat sak		
RS 5/22	Eventuelt		

Møte 8. desember 2022 Forvaltningsknutepunkt Øverbotn

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 19/22	Godkjenning av innkalling og saksliste styremøte 8.12.22		2022/1600
ST 20/22	Godkjenning av protokoll fra styremøte 12.10.22		2022/1600
ST 21/22	Ånderdalen nasjonalparkstyre budsjett drift av utvalg, tiltaksplan og oppsyn 2023		2022/9989
ST 22/22	Søknad om hogging av kraftlinje trase I Ånderdalen nasjonalpark Arva AS		2022/9763
ST 23/22	Prosjekt Verdiskaping basert på Naturarven		2022/10169

2.1 Andre gjeldende dispensasjoner, tillatelser og unntak

Styret har delegert alle saker som gjelder ferdsel direkte hjemlet i forskriftene til nasjonalparkforvalter. Antall dispensasjoner pr år gitt av nasjonalparkforvalter for dispensasjoner etter § 3 pkt. har de siste årene vært stabilt lavt under 5 dispensasjoner pr. år.

2.2 Studietur Tydal-Femunden-Gutulia-Hjerkinn.

Dato: 31.5.21-3.6.21

Bakgrunnen for valg av reisemål i 2022 var at nasjonalparkstyret ønsket å besøke nasjonalparker/verneområder hvor man har kommet langt med implementering av den merkevaren og besøksforvaltning. I tillegg var det et poeng å dra til områder som har tilsvarende naturtyper, landskap og utfordringer med bruk og vern som vi har i Ånderdalen nasjonalpark. Under planleggingen av studieturen tok forvalter for Stabbursdalen kontakt og de var interessert i å være med på en felles studietur. Studieturen ble derfor planlagt av begge forvalterne sammen med forvalterne i de nasjonalparkene vi ønsket å besøke.

Deltakere Ånderdalen nasjonalparkstyre: Katrine Boel Gregussen, Anne Berit Påve Kristiansen, Line Miriam Haugan og nasjonalparkforvalter Ingve Birkeland. (Det skulle opprinnelig være med 4 styremedlemmer, men det ble meldt frafall og derfor kunne ikke flere være med)

Deltakere Stabbursdalen nasjonalparkstyre: Mona Skanke, Robert Wilhelmsen, Frode Elias Lindal, Roy Myrheim og nasjonalparkforvalter Karoline Salmila.

Dag 1 31.5.21 Værnes-Tydal-Røros

Med to leiebiler kjørte FV 705 i retning Røros. På veien til Røros hadde vi avtalt en stopp ved 705 senteret i Ås i Tydal. Nasjonalparkstyret for Skarvan, Roltdalen og Sylan og Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen har sitt forvaltningsknutepunkt ved 705 Senteret. Disse fire store verneområdene ligger øst for Trondheim mot Røros og nært svenskegrensen. Marit Sophie Berger som er forvalter Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde orientert oss om verneområdene og viste oss utstillingen i forvaltningsknutepunktet. Hun ble også med oss opp til et utkikkspunkt langs veien hvor vi både fikk sett Sylan og Skardsfjellan og Hyllingsdalen landskapsvernområde hvor Glomma har sitt utspring.

Lenker: <https://705senteret.no/>

<https://www.norgesnasjonalparker.no/nasjonalparker/skarvan-og-roltdalen/>

<https://nasjonalparkeritrondelag.no/nasjonalparker/skardsfjella-hyllingsdalen-landskapsvernomrade/>

<https://www.norgesnasjonalparker.no/verneomrader/sylan/>

Bilde fra orienteringen ved forvaltningsknutepunktet i 705 senteret i Tydal. Foto Ingve Birkeland.

Bilde fra utkikkspunktet med Sylan i bakgrunnen. Foto Ingve Birkeland.

Vel fremme innlosjerte vi oss på Røros hotell og på kvelden hadde vi bestilt middag i Koia til Røros rein. Der ble vi servert lokal råvarer bla rein og fikk en fin orientering om den samiske kulturen og reindriften i området av reineier Knut Tørresdal. Det ble en fin dialog og deltakerne fikk stilt mange spørsmål og Knut delte mye av sin kunnskap innenfor reindrift, næringsutvikling og samspillet med forvaltning og samfunnet forøvrig i området.

<https://rorosrein.no/om-oss/>

Fra besøket i Koia til Røros rein med formidling av Knut Tørrsdal. Foto: Ingve Birkeland

Dag 2 1.6.22 Røros-Femunden og Elgå.

Dagen startet med vandring i Røros med nasjonalparkforvalter og Røros beboer Sindre Kolstad Valen som guide. Vi fikk sett gamlebyen, slagghaugene, Røros kirke og besøkt Smeltehytta/Røros museum.

Etter vandringen i Røros dro vi til Veksthuset som er forvaltningsknutepunkt for bla nasjonalparkstyrene for Femundsmarka og Gutulia, Statens naturoppsyn og Fjelltjenesten. Der hadde vi et felles møte med forvalterne for Femunden nasjonalpark og Gutulia nasjonalpark, Kirsten Tyldum og Sindre Kolstad Valen. Vi fikk en orientering om nasjonalparkene, besøksforvaltning med både tiltak og utfordringer, samt informasjon om mulige utvidelser av Femunden nasjonalpark. Vi fikk en fin dialog og fikk diskutert litt felles utfordringer og mulige løsninger.

Det er to innfallsporter inn til Femundsmarka nasjonalpark, Elgå i sør og Synnervika i nord. Ved disse innfallsportene til nasjonalparken ønsker nasjonalparkstyret at de besøkende skal få en god start med nyttig informasjon om nasjonalparkene. Det finnes også mange andre gode startpunkt for å komme inn i Femundsmarka

På veien til Elgå var vi innom Synnervika, hvor blant annet man kan ta båten MS Fæmund til Elgå. Ved Synnervika hadde nasjonalparkstyret etablert en innfallsport med gapahuk og informasjonstavler.

<https://femundsmarkanasjonalpark.no/innfallsporter/>

Bilder fra innfallsporten i Synnevika- Foto: Ingve Birkeland.

Bilder fra innfallsporten i Synnevika- Foto: Ingve Birkeland.

Vel framme på Elgå ble vi innlosjert på Femunden nasjonalparkhotell som ligger ved bredden av Femunden. Elgå er ei grend på østsida av Femunden i Engerdal kommune i Hedmark. Stedet er kjent som Norges sørligste faste samiske bosetning som ligger i den sørøstre delen av Femunden. I Elgå ligger også besøkssenteret for Femunden og Gutuli nasjonalparker med startpunkter for stier inn i Femunden nasjonalpark.

Lenker:

<https://femundsmarkanasjonalpark.no/besokssenteret/>

<https://gutulianasjonalpark.no/besokssenteret/>

Utsikt fra hotellet var upåklagelig. Foto: Ingve Birkeland.

Dag 3.6.22 Elgå-Gutulia-Kongsvoll fjellstue

Dagen startet med omvisning og orientering på besøkssenteret og innfallsporten i Elgå. Daglig leder May Britt Tydal, naturveileder Ida Margrethe Hybertz Brennodden og nasjonalparkforvalter Kirsten Thyrum orienterte og viste oss rund i besøksseneret og innfallsporten. I besøkssenteret var de i ferd med å fornye utstillingen og alt var ikke ferdig. Det påvirket trolig noe av vår opplevelse av utstillingen. Besøkssenteret hadde fokusert på å implementere merkevaren iht designmanualen. Vi opplevde kanskje at utstilligen ble vel stilisert, da mye av tekstplakatene var like og opplevdes veldig formelt.

Litt usikre på hvor spennende det kan være spesielt for barn og unge. Utenfor hadde det fått etablert en flott installasjon med dyr bla av tiur, som når de ble berørt lagde lyd.

Besøksenter nasjonalpark Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker.

Foto Ingve Birkeland

Utstilling inne og ute ved besøkssenteret. Foto Ingve Birkeland.

Besøk av Elgå -innfallsport til Femunden nasjonalpark

Like ved besøkssenteret var det etablert en innfallsport med parkeringsplass og en natursti med informasjonsplakater og naturobjekter.

Besøk av innfallsporten ved Elgå. Foto: Ingve Birkeland

Informasjon og formidling i form av skiltpekere, natursti ved innfallsporten og besøkssenteret. Foto: Ingve Birkeland

Gutulia nasjonalpark

Etter omvisningen på Elgå dro vi sammen med Kirsten Thyrum til innfallsporten ved Gutulisjøen. Den var tilrettelagt med parkeringsplasser og informasjonsskilt, samt benker og bålplasser og en gammel koie som var gjort om til informasjonskøie

Besøk ved innfallsporten i Gutulisjøen. Foto: Ingve Birkeland

Ved innfallsporten hadde nasjonalparkstyret fått etablert en lyd og lyttepost hvor man ved hjelp av en u-turn genererte strøm til å spille av 8 valgfrie lydspor med informasjon om Gutulia. Spennende løsning som vi kan vurdere å ta i bruk i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn.

Blackbox-av u-turn lydinstallasjon ved innfallsporten ved Gutulisjøen, Foto Ingve Birkeland.

Fra parkeringen ved Gutulisjøen gikk vi ca 3 km langs en natursti inn til Gutulia nasjonalpark og Gutulisetra. Gutulia nasjonalpark er Norges minste nasjonalpark og der finner du urskog med gamle kjemper av gran og furu.

Lenke: <https://gutulianasjonalpark.no/>

På Gutulisetra var det tre setervoller; Nedpåvollen, Oppåvollen og Lillebovollen. På sommeren er det vertskap på setra som tilbyr enkel servering. Fra Gutulisetra gikk vi en 1,5 km lang natur- og opplevelsessti med over 20 poster. Langs stien så vi blant annet modeller av dyr som lever i området og ulike kulturminner. Resten av nasjonalparken er uten tilrettelagte stier.

Gutulisetra og natursti. Foto Ingve Birkeland

Natursti med dyrefigurer. Foto: Ingve Birkeland.

Etter besøket ved Gutulia nasjonalpark kjørte vi videre i ca. 4 timer nordvest til Hjerkin og Kongsvoll Fjellstue, hvor vi skulle overnatte og treffe representanter fra forvaltningen av Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark. Været endret seg til grått og kaldt med mye regn. Før middagen fikk vi en kort tur sammen med Statens naturoppsyn i nærområdet til Kongsvoll for å se etter moskus, men de hadde gjemt seg for dagen. Vi fikk sett en moskus fra veien dagen etterpå. Det ble felles middag på fjellstuen med SNO, forvalter og representanter fra Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalparkstyre. Kongsvoll Fjellstue har mye historie i veggene og det var en flott plass å overnatte og spise.

Dag 4, Hjerkin- Værnes

Siste dag på studieturen var satt av til et møte på forvaltningsknutepunktet/besøkssenteret for Villrein på Hjerkin. Der orienterte Gunnhild Kirsti Sem nasjonalparkforvalter Dovrefjell nasjonalpark, Bernhard Svensgård Nasjonalparkforvalter Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalpark om forvaltning av nasjonalparkene. Raymond Sørensen daglig leder Norsk villreinsenter og Martine Hårstad informasjonsrådgiver Norsk villreinsenter informerte om bakgrunnen til besøkssenteret og utviklingen de nå jobbet med.

Etter orienteringen på besøkssenteret dro vi opp til startpunktet til stien opp til Viewpoint Snøhetta. Raymond Sørensen fortalte om prosjektet og besøksutviklingen, samt om det store restaureringsprosjektet av forsvarets øvingsfelt på Hjerkin.

<https://www.norgesnasjonalparker.no/nasjonalparker/dovrefjell-sunndalsfjella/>

<https://villrein.no/besokssenter/>

Besøkssenter Villrein på Hjerkin. Foto: Ingve Birkeland

Bilder fra stien opp til utkikkspunktet og inne i Viewpoint Snøhetta. Foto: Ingve Birkeland

Etter besøket på Hjerkin kørte vi E6 direkte til Værnes. Vi hadde ikke kalkulert med at det var helg og pinseutfart ut av Trondheim, det ble derfor ekstra spennende om vi rakk flyet hjem, men det gjorde vi.

Ånderdalen nasjonalparkstyre var svært tilfreds med innholdet og det man fikk erfare under studieturen. Det å få informasjon om hvordan andre verneområdestyrer jobber og hvordan de håndterer ulike utfordringer, å se tilrettelegginger for bruk og skjøtsel i verneområdene, møte nasjonalparkforvaltere, styreledere/styrerepresentanter og besøke ulike besøkssentre, er stimulerende og motiverende for det videre arbeidet med besøksforvaltning av Ånderdalen nasjonalpark.

2.3 Forvaltningsplan - besøksstrategi

Besøksstrategien ble sendt ut på høring høsten 2021. Det kom inn 12 uttalelser til besøksstrategien. Disse ble merknadsbehandlet våren 2022. I mai 2022 ble det gjennomført et dialogmøte med Sør-Senja reinbeitedistrikt, hvor besøksstrategien og tiltaksplan ble presentert. Av ulike årsaker ble ikke besøksstrategien sendt til endelig godkjenning av Miljødirektoratet i 2022. Den vil bli sendt til Miljødirektoratet i mars 2023.

Det ble jobbet noe med forvaltningsplanen i 2022, bla med å få gjennomført kartlegginger av kulturminner og sårbare naturtyper i barmarkssesongen. I tillegg ble det jobbet noe med å sammenstille kunnskapsgrunnlaget inn i et geografisk informasjonsprogram (GIS-prosjekt) slik at man har et GIS verktøy i det videre arbeidet med forvaltningsplanen og forvaltningen av nasjonalparken. Våren 2023 vil arbeidet med å ferdigstille forvaltningsplanen prioriteres.

2.4 Andre styreaktiviteter

Styreleder og nasjonalparkforvalter har gjennom året deltatt på flere møter med Senja kommune hvor temaer som ble behandlet var;

- Veien videre for Naturhuset, roller, ansvar for drift og utvikling.
- Få etablert besøkssenter nasjonalpark i Øverbotn
- Søknadsprosess besøkssenter skog,
- Senja som nasjonalparkkommune og tilrettelegging og drift av innfallsporter i Ånderdalen nasjonalpark.

I tillegg har styreleder og nasjonalparkforvalter deltatt på et Teams møte 31. august med statssekretær Aleksander Øren Heen i KLD og i forbindelse med å få inn besøkssenter nasjonalpark på Senja i Statsbudsjettet. Styreleder og nasjonalparkforvalter deltok også på et Teams møte 11. november med Miljødirektoratet i forbindelse med Senja kommune sin søknad om å få etablert et besøkssenter skog i Øverbotn.

Styret gjennomførte et møte med rådgivende utvalg 1. april hvor tiltaksplaner for 2022 og arbeidet med formidling ble presentert. Møtet ble gjennomført i Tranøystua ved forvaltningsknutepunktet i Øverbotn.

12-13. juni var Ånderdalen nasjonalparkstyre vertskap for nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik. 12. juni hadde vi et felles møte med lunsj og omvisning i Øverbotn, befarings i Innfallsporten i Tranøybotn på dagen, som ble avsluttet med middag på Tranøya (Senja Moments). 13. juni var vi i Gjeska hvor planer og utfordringer i området ble belyst.

2.5 Forvaltningsknutepunkt

Nasjonalparkforvalter har kontorsted på forvaltningsknutepunktet i Øverbotn (Sázza) i Senja kommune. Styremøtene avholdes i hovedsak på forvaltningsknutepunktet. Vi erfarer at forvaltningsknutepunktet fungerer som et godt kontaktpunkt for lokalbefolkningen og det er jevnlig besøk på kontoret av folk som har spørsmål og innspill til forvaltningen av nasjonalparken.

2.6 Sázza Senja naturhus & museum

Det har vært liten drift og utvikling av Naturhuset i 2022. Det ble gjennomført et samordningsmøte mellom Senja kommune, Midt-Troms museum og Ånderdalen nasjonalparkstyre 23. mars på Senja rådhus for å avklare videre drift og utvikling. Det ble på dette møtet avklart at Midt-Troms museum skulle drifte Naturhuset ut 2022 og Senja kommune skulle jobbe med å finne en løsning på videre drift etter dette. Naturhuset holdt sommeråpent i perioden 15. juni-15. august.

Formålet med et naturhus på Senja er å etablere et besøkssenter for alle som ønsker informasjon om- og søker aktiviteter i naturen. Naturhuset skal gi informasjon om nasjonale og internasjonale verdier ved området, gi forståelse for hvorfor dette skal tas vare på og inspirerer til å ville lære om og oppsøke naturen.

Senja kommune sendte inn søknad i oktober for å få Naturhuset autorisert som et besøkssenter skog. Dessverre så nådde ikke Senja kommune opp i konkurransen. Tilbakemeldingen fra Miljødirektoratet var at søknaden var god, men at de tenker at det er et *Besøkssenter nasjonalpark* som burde vært etablert på Senja. Dette har Senja kommune jobbet aktivt med i 2022 og i møte med statssekretæren i KLD i forbindelse med fremlegging av Statsbudsjett for 2023 forsøkte kommunen å få inn et besøkssenter nasjonalpark på Senja. Statssekretæren var positiv til det arbeidet som var lagt ned på Senja, men kunne jo selvfølgelig ikke love noe. Når Statsbudsjettet ble lagt frem viste det seg igjen at Senja ikke nådde opp i konkurransen, da regjeringen hadde løftet frem to besøkssentre på Vestlandet, i nærområdet hvor Statssekretæren kom fra.

2.7 Formidling

Ånderdalen nasjonalparkstyre jobber med formidling på flere ulike nivå. Utstillingen Sázza Senja Folk & Natur i Sázza Senja naturhus i Øverbotn er sentral i formidlingsarbeidet. I utstillingen får vi formidlet om nasjonalparken både til besøkende og til skoleklasser i regionen. Sammen med Statsforvalteren i Troms og Finnmark har nasjonalparkstyret utviklet utvendig informasjonspunkt i Øverbotn.

I tillegg så benytter vi de ulike arrangementene nasjonalparkstyret arrangerer sammen med samarbeidspartnere til å formidle om nasjonalparken.

I 2022 ble det jobbet mye med hjemmesiden for Ånderdalen nasjonalpark, plakater til bruk i nasjonalparken og ved Naturhuset.

3 Forvalters arbeid i 2022

Ånderdalen nasjonalparkstyre har nasjonalparkforvalter som fungerer som utvalgssekretær og saksbehandler. Fordelingen av arbeidstid knytter seg både til forberedelser til styremøter, saksbehandling, planlegging av skjøtsel og overvåking, tiltak/prosjekter med anbudskonkurranser, entreprenørkontakt og kontakt med oppsynet (SNO/Fjelltjenesten). Skjøtsel- og tilrettelegging dreier seg blant annet om alt som har med bestillingsdialogen med Miljødirektoratet/SNO, tiltaksplan og planlegging.

Som ansatt hos Statsforvalteren i Troms og Finnmark deltar forvalter på Miljøvernavdelingens avdelingsmøter via Teams. I gjennomsnitt er det holdt 2 møter pr mnd og møtene varer fra 1-2 timer. Forvalterne i Troms og Finnmark har også i gjennomsnitt et Teams møte pr måned. På disse møtene presenteres forvaltningsmessige nyheter og det er også et viktig fora for erfaringsutveksling.

Nasjonalparkforvalter er sekretær og ansvarlig for å koordinere arbeidet opp mot administrativt utvalg i Senja kommune. I 2022 ble det gjennomført to møter med administrativt kontaktutvalg. I tillegg har forvalter gjennomført et møte med Senja kommune og Visit Senjaregion for å diskutere kommunikasjonsplan og strategier.

Forvalter er også sekretær og ansvarlig for å arrangere møter og befaringer med rådgivende utvalg for Ånderdalen nasjonalparkstyre.

Forvalter har også bidratt aktivt i utviklingen av det utvendige informasjonsområde i Øverbotn i tilknytning til Naturhuset.

Av arrangementer i 2022 har forvalter hatt ansvaret for å planlegge og gjennomføre Ånderdalen nasjonalparkdag, søppelaksjon i Selfjorden og studieturen for nasjonalparkstyret. Disse aktivitetene er mer utfyllende beskrevet senere i Årsmeldingen.

Forvalter deltok på forvaltersamlingen i Tromsø 6-7. september i regi av Miljødirektoratet.

Forvalter bidro også en god del i arbeidet med å få sendt inn en søknad om å få Naturhuset autorisert som et besøkssenter skog. Senja kommune stod som søker, men nådde dessverre ikke opp i konkurransen.

Forvalter var også med i planleggingen av den regionale samlingen for verneområdestyrene i Troms og Finnmark november 2022. I tilknytning til denne samlingen hadde forvalter ansvaret for å organisere et kurs for forvalterne i temaet Sosiale media (SoMe). Det ble engasjert ekstern foredragsholdere fra Renommé som holdt et dagskurs i bruk av SoMe.

Fravær

Forvalter var i mars 10 dager på repetisjonsøvelse i Forsvaret. I tillegg fikk forvalter i juni en skade i den ene hånden (utenfor arbeidstiden). Dette førte at forvalter ble sykemeldt en måned. Ovenfornevnte fravær førte til at planlagte arbeider ble forskjøvet utover høsten og noe måtte flyttes til 2023.

4 Arrangementer i 2022

4.1 Ånderdalen nasjonalparkdag

10. juni samarbeidet Ånderdalen nasjonalparkstyre og Fjelltjenesten om å arrangere Ånderdalen nasjonalparkdag ved Innfallsporten i Tranøybotn.

Vi hadde invitert ungdomsskoleelever fra Vikstranda og Stonglandet skoler. Ånderdalen nasjonalpark som læringsarena var tema. Vi ønsket å gi elevene kunnskap om nasjonalparken, hvorfor det er en nasjonalpark og hvorfor det er viktig å ta vare på den. Vi gav en innføring i kunnskap om besøksforvaltning og lot elevene få roller som nasjonalparkforvalter, oppsyn og som besøkende

Det var lagt opp til en dag med mye aktivitet og det var organisert med stasjonsbasert aktiviteter som læring om biologisk mangfold (naturveileder Jann-Oskar Granheim), Hvorfor Ånderdalen er en nasjonalpark (nasjonalparkforvalter) og i tillegg innføring i bærekraftig stier (Fjelltjenesten og Delphin Ruche i Wandering Owl/Wild lap projects)).

Tilbakemelding fra elever og lærere var at det hadde vært en lærerik og spennende dag.

Elevene fikk informasjon om bærekraftige stier og hjelp til med å legge ut kokosmatter og furuflis på stisegment på rundløype i Tranøybotn. Foto: Fredrik Jenssen (Fjelltjenesten).

Ivrigt elever i arbeid med å etablere en bærekraftig sti. Foto: Fredrik Jenssen (Fjelltjenesten).

4.2 Avlyste-ikke gjennomførte arrangement i 2021

Det var planlagt gjennomført ordførers tur i september, men pga at vi ikke hadde kommet helt i mål med alle tiltakene som var planlagt, ble dette arrangementet flyttet til høsten 2023.

5 Oppsynoppgaver i Ånderdalen nasjonalpark

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet (KLD). Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets operative feltorgan. SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll, overvåking og informasjon, til skjøtsel og tilrettelegging i verneområder. SNO har også mange oppgaver knyttet arter som villrein, laks og fjellrev, samt registrering, dokumentasjon og felling av store rovdyr.

Kontroll med etterlevelsen av spesifiserte miljølovverk er kjerneaktiviteten til SNO. Basisen i det løpende kontrollarbeidet består av uniformert tilstedeværelse i aktuelle naturområder kombinert med rutinemessig kontroll av etterlevelsen av regelverket. Den rutinemessige kontrollen skjer i form av stikkprøver og systematisk oppfølging av etterretningstips. I tillegg gjennomføres det aksjoner der dette anses hensiktsmessig, gjerne i samarbeid med andre myndigheter.

Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har 97 naturoppsyn fordelt på 60 kontorer spredt over hele landet.

SNO har et tett og godt samarbeid med Fjelltjenesten i Troms. Mye av tilsynsarbeidet kombineres med annet arbeid og her deltar både SNO og Fjelltjenesten

Ånderdalen nasjonalparkstyret har ingen oppsynsmyndighet, men styret kan imidlertid gi ønsker og føringer på omfanget og prioriteringene som gjøres av Statens naturoppsyn (SNO). Fjelltjenesten utfører oppsynet i ÅNP på oppdrag fra SNO. SNO gjennomfører også noe oppsyn i egenregi i nasjonalparken. I tillegg så utfører Fjelltjenesten skjøtsel og tiltak på bestilling fra nasjonalparkstyret. Fjelltjenesten er også Statskog SF sitt eget grunneieroppsyn og gjennomfører drift og tiltak på vegne av grunneier. I tillegg gjennomfører Fjelltjenesten kontroll av jakt og fiskekort på Statskog SFs eiendommer.

Fjelltjenesten bruker snøskuter til bla å transporterer ved i Ånderdalen nasjonalpark. Foto: Ingve Birkeland

5.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet

Kontroll med motorferdsel skal være rettet mot at lovlig kjøring skjer i tråd med regelverket, samt å avdekke og følge opp ulovlig kjøring. Arbeidet skal skje som del av løpende oppsynsaktivitet, samt oppfølging av regionale planer og tips. Forebyggende aktivitet gjennom veiledning og informasjon er også en viktig del av aktiviteten

Oppfølging og forebygging av kjøring i verneområder og andre sårbare områder som områder med særlig betydning for biologisk mangfold

Kontroll med regelverket i nasjonalparken er en løpende oppgave året rundt. Arbeidet kombineres som oftest med annet oppdrag i nasjonalparken. Andre ganger kommer det konkrete innspill til fokusområder fra nasjonalparkstyret..

5.2 Etterlevelseskontroll i verneområder:

Kontroll i nasjonalparken består av løpende kontroll med gitte dispensasjoner, samt avdekking av ulovlig aktivitet og adferd som er i strid med vernebestemmelsene.

Det er gitt føringer om oppfølging av byggesaker i verneområdene. Det er lite slike saker i Ånderdalen nasjonalpark. Det er registrert få avvik/ingen på gitte tillatelser.

Ånderdalen nasjonalpark følges opp regelmessig for å fange opp uønsket aktivitet eller brudd på verneforskrift. Kontroll med gitte dispensasjoner har prioritet.

5.3 Utviklingstrekk eller utfordringer

I forbindelse med annet arbeid i parken og området rundt, følger oppsynet med om det forekommer ureglementert kjøring sommer som vinter. I tillegg gjennomføre oppsyn spesielt rettet mot motorferdsel.

5.4 Anbefalte oppfølgingspunkter

Motorferdsel vil ha høyt fokus også i 2023. Kjøring på barmark skal ha særlig høy prioritet.

5.5 Bestillingsoppgaver

Ånderdalen NP-styre og SNO har et årlig planmøter der nasjonalparkstyret kommer med innspill til oppgaver og fokusområder som de vil at SNO tar på seg. Styret søker også om tiltaksmidler gjennom ESS. Dette er oppgaver som finansieres utenom SNO. Til gjennomføring av disse oppgavene kjøper Ånderdalen nasjonalparkstyre mange av disse tjenestene hos Fjelltjenesten.

5.6 Motorferdsel

Innspill fra nasjonalparkstyret om fortsatt å følge med om det foregår ulovlig kjøring i Vassvika og Jøvika samt Istind (Sør-Kaperdalen).

Fjelltjenesten følger opp aktivitet knyttet til motorferdsel i forbindelse med generelt oppsyn og tilsyn i parken og i 2022 har det vært gjennomført særskilt motorferdseloppsyn i områdene over mot Vassvika og Jøvik sammen med SNO og politiet. Det ble ikke registrert avvik ifb. kontroll. Det ble kjørt Tranøybotn - Åndervatn - Holmedalen - Selfjordvatnet t/r.

5.7 Besøksteller besøkspunkt

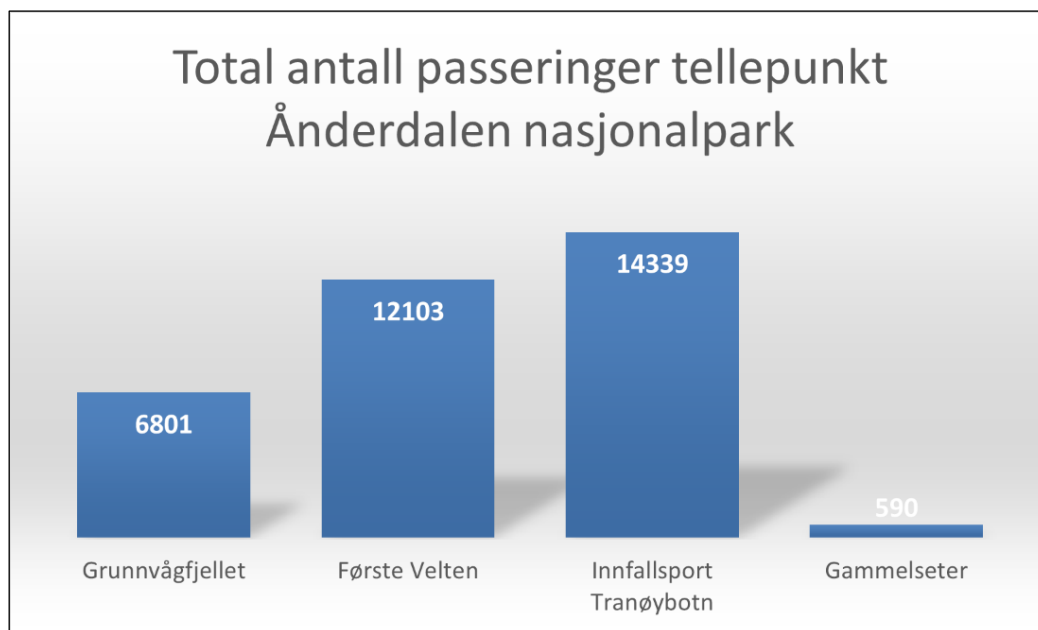
I 2022 har vi hatt fire tellepunkt hvor det er utplassert besøkstellere. En teller på rundløypen nord på Grunnvågjellet og en teller ved Første Velten. Disse to tellerne er det SNO som har ansvaret for. De to andre er plassert ved den universelt utformede stien og langs stien mellom Gammelseter og Holmedalen. Disse to tellerne samarbeider Fjelltjenesten og nasjonalparkstyret om å drifte.

Telledata fra Ånderdalen i 2022 er totalt antall passeringer ved tellepunktet. Det betyr at man har talt begge retningene (ut og inn). Å ha en forståelse av hvor tellerne står og hvilken ferdsel som registreres, er også viktig når man skal forstå besøkstallene. Ved

Første Velten så ser vi at fordelingen er 56 % på inn og 44% ut. Vi vet at en stor andel av de som går opp til Åndervatnet også går tilbake på samme sti. Men 12 % har trolig valgt en annen sti. For rundløypen på Grunnvåg fjellet har vi en oppfatning at folk i større grad går rundløypen og kun passerer tellepunktet en gang. Men vi vet også at noen snur ved Utkikkspunktet og går ned samme vei de kom fra. Det betyr at noen ikke er registrert, mens andre igjen kan være registrert to ganger. Vi har satt ut en besøksteller ved innfallsporten før stistart til rundløypa og stien til Åndervatnet. Tanken var her at vi kunne få et totaltall på alle som ferdes i denne delen av nasjonalparken og randsonen. Dersom vi gjør et grovt estimat at det er 12000 personer som har gått til Åndervatnet og Rundløypa til sammen. Vi kan også anslå at i overkan 1000 personer har kun vært og brukt den universelt utformede stien i innfallsporten.

Tellepunkt 2022 i Ånderdalen nasjonalpark og randsoner. Grønn linje markerer nasjonalparkgrensen.

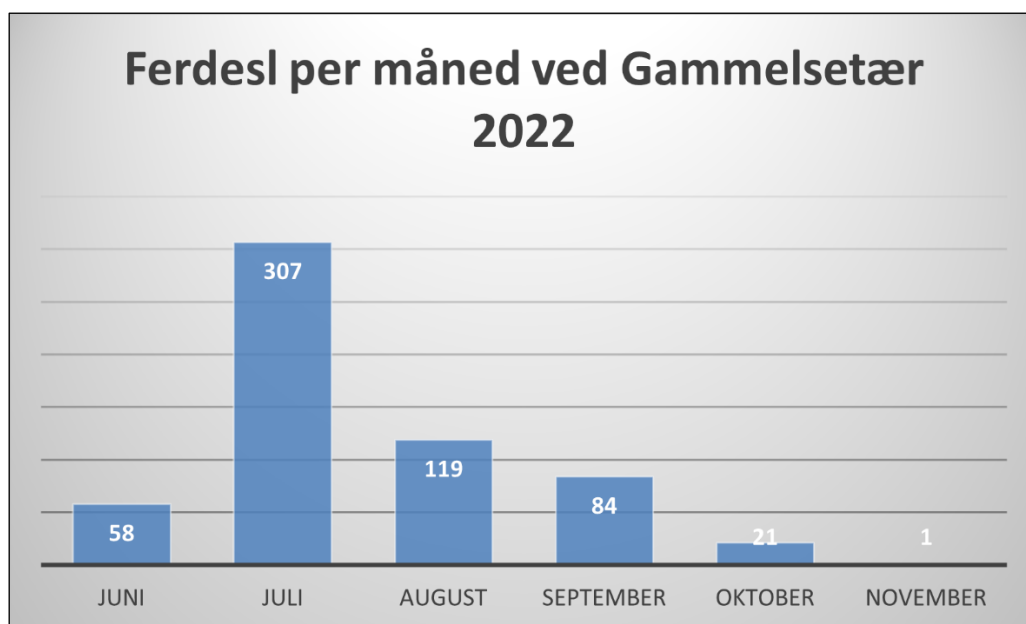
Total passeringer ved tellepunkt i Ånderdalen nasjonalpark og randsoner 2022.

Sammenligning mellom år:

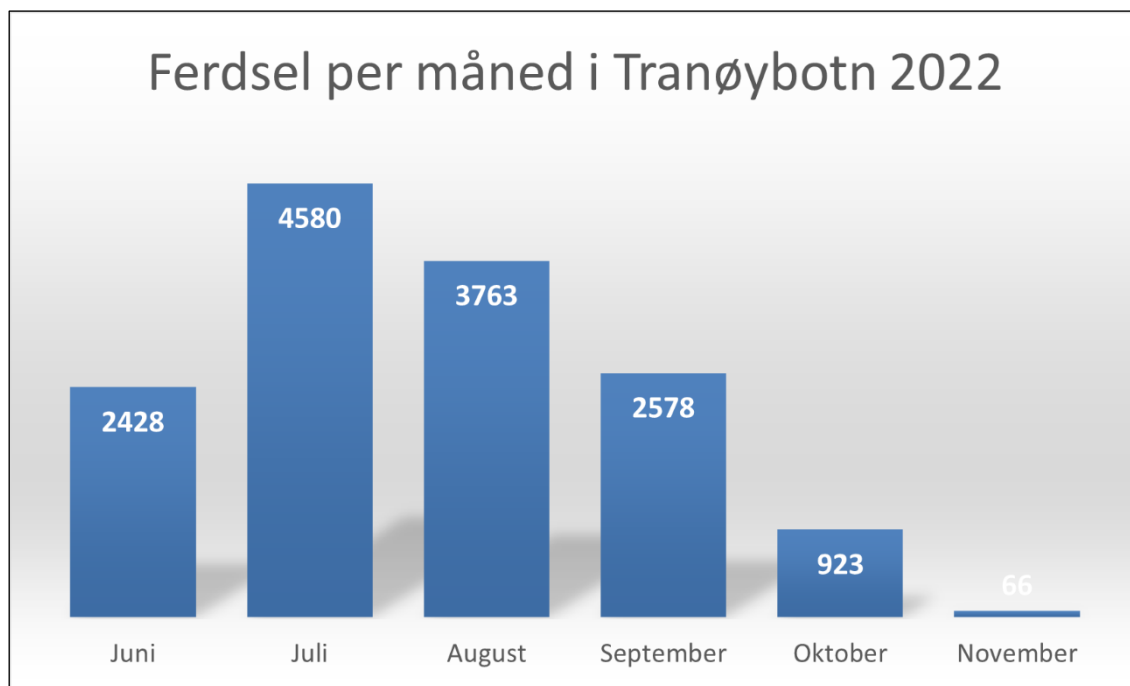
Antall passeringer Grunnvågjellet (2021) 3157 (2022) 6801

Antall passeringer Førstevelten (2021) 7324 (2022) 12103

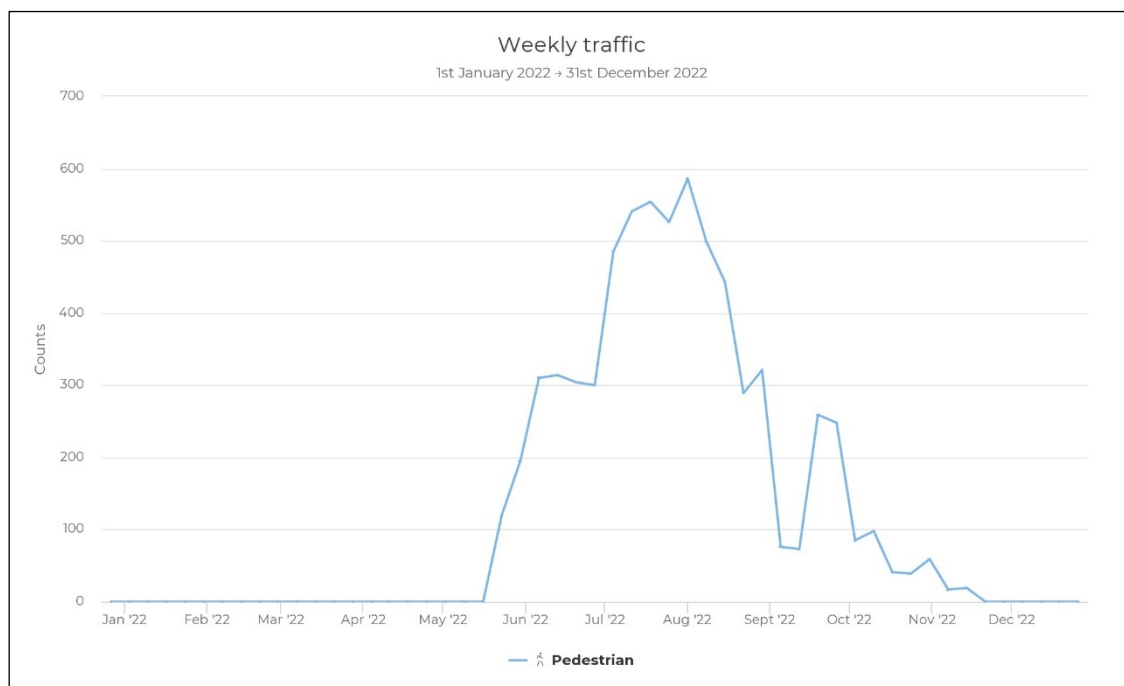
Det er en markant økning fra 2021 til 2022 med 46 % økning på Grunnvågjellet og 60 % økning på Første Velten. Vi tar forbehold om tallene er riktig da vi ikke har fått gått gjennom tallene i detalj og luket ut eventuelle feilregistreringer.

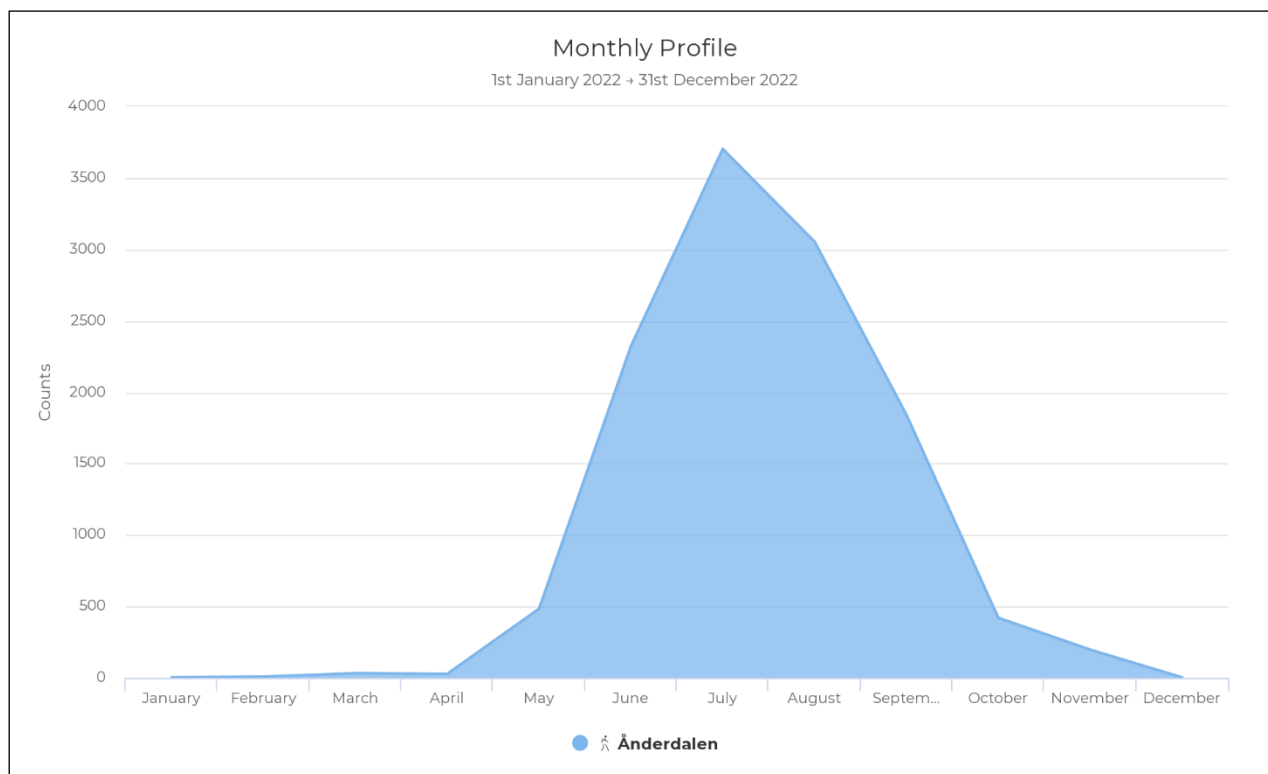
Antall passeringer fordelt på måneder Gammelseter 2022.

Fordeling på måneder på UU-stien innfallsporten Tranøybotn 2022.

Fordeling på uke/måned på rundløypa Grunnvågjellet

Fordeling på måned Første Velten 2022.

5.8 Skjøtsel og informasjon.

Det ble fløyet inn 12 stk 1000 l sekker med bark som sammen med kokosmattene blir brukt til stiforsterkning i randsonen av nasjonalparken. Kokosmattene er biologisk nedbrytbare og blir levert i lengder på 50 meter med bredde på 2 meter. Vi har valgt å dele kokosmattene i to slik at vi får en meter bredde som er lagt ut. Med torv på kantene blir stien ca. 60-80 cm bred. Der hvor det er rabber og relativt tørt underlag ble det ikke lagt kokosmatt, men furuflisen er lagt direkte på underlaget.

Langs rundløypa på Grunnvåg fjellet ble det lagt ut rundt 300 meter flis. Utleggingen ble gjort i samarbeid mellom Nasjonalparkforvalteren og Fjelltjenesten og elever fra Vikstranda og Stonglandet skoler. Det gjenstår fortsatt å legge ut noe av flisen som ble fløyet inn i 2022 og dette vil bli gjort våren 2023.

På stien innover til nasjonalparkgrensen ved Brattlia har gamle klopper blitt lagret for uttransport etter at de ble skiftet ut. Fjelltjenesten fikk transportert det meste av dette ut til parkeringsplassen i Tranøybotn, på senvinteren 2022. Resten av de gamle kloppene langs stien vil bli fjernet vinteren 2023.

Høsten 2022 ble det også fløyet ut 300 meter med klopp til ulike stisegmenter mellom Første Velten og Åndervatnet. Dette vil bli lagt ut våren 2023.

5.9 Transport av materiell.

Å frakte ved og annet materiell inn i nasjonalparken er utfordrende, Det må enten transporteres med snøskuter om vinteren eller man kan bruke helikopter.

Vinteren 2022 transporterte Fjelltjenesten med hjelp av snøskutere opp ca. 200 sekker med ved til de ulike rasteplassene, Ånderbu og Åndergammen. Økende besøkstall resulterer i økt forbruk av ved. Nasjonalparkstyret ser dette som et viktig skjøtselstiltak for å ivareta gammelfuruene i nasjonalparken. Uønsket bruk av tørrfuru til brensel er en av de største utfordringene i parken. Vedsekkene blir tømt og veden stablet inn i vedskjulene. Dette for å begrense forbruket av ved, og sikre at tomme vedsekker ikke blir et forsøplingsproblem.

I tillegg til veden som Fjelltjenesten transporterte brukte vi Heliteam en dag på høsten til å frakte inn følgende materiell.

- Benkesett 100 kg til rasteplass Første Velten.
- 4 løft Transportsekker med flis som veier hver ca. 300 kg (3 sekker i hvert løft)
- 4 løft med klopper Første Velten og Andre Velten (det er totalt 300 m klopp a 3 meter lengder)
- 3 løft med vedsekker (1000 l) 2 sekker i hvert løft til Ånderbu, Åndergammen og Utkikkspunkt Ånderdalen.
- Ståltavle (Portalskilt) med fundament samt et drenerør på 10 meter til Utkikkspunkt Grunnvågfjellet

Klopper, ved og furuflis klargjort for transport på Storjorda og som ble fraktet inn med helikopter høsten 2022. Foto: Ingve Birkeland.

5.9 Informasjon.

Informasjon til publikum gjør Fjelltjenesten/SNO i forbindelse med annet arbeid i parken. Erfaring viser at folk stort sett ikke er så veldig interessert i en prat med oppsynet, hvorfor vet vi ikke. Imidlertid gjør vi folk oppmerksom på bestemmelser som gjelder for parken hvis vi registrerer adferd vi mistenker kan lede til brudd på vernebestemmelsene. I sommersesongen er det veldig mye utlendinger som besøker parken. Finlendere og franskmenn er gjennomgående dårlig i engelsk, motsatt behersker vi de samme språkene heller dårlig.

6 Gjennomførte skjøtsel- og tilretteleggingstiltak i 2022

6.1 Tiltak 2022

Nasjonalparkstyret har gjort prioriteringer ut ifra vedtatt tiltaksplan for 2021-2024 og ut fra de tildelingene som ble gitt av Miljødirektoratet. I 2022 har nasjonalparkstyret jobbet videre med å prioritere kanalisering av ferdsel, stiforsterkning ved innfallsporten i Tranøybotn og på stien opp mot Åndervatnet. I 2022 har hovedfokuset vært å ferdigstille og få satt opp alt av informasjonsplakater i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn og ved naturhuset iht besøksstrategien for Ånderdalen nasjonalpark.

Informasjonsplakater, skiltpekere, temaplakater, miniplakater og varsomhetsskilt ble satt opp i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn og Første Velten.

Oversikt over skilt og plakater som ble satt opp i 2022:

- Hovedplakat Ånderdalen np og Vardnesmyra naturreservat på parkeringsplassen
- 3 Skiltpekere langs uu-stien i Tranøybotn
- 5 temaplakater langs uu-stien i Tranøybotn
- 2 Miniplakater vedbu uu-sti og Første Velten.
- Portalskilt Utkikkspunkt Ånderdalen
- Toalettskilt parkeringsplass og besøkspunkt
- Varsomhetsskilt bla med oppfordring om å følge stien.

I tillegg har nasjonalparkstyret samarbeidet med Senja turlag og fikk i 2022 bestilt nye aluminiums skilt som skal erstatte de gamle skiltpekerne i tre på Senja på langs løype og

tilkomststiene i nasjonalparken. Vi fikk byttet ut noen av disse, men vil fullføre dette arbeidet i 2023.

Odd Arne Andreassen og Jann Oskar Granheim i arbeid med montering av temaplakater. Foto: Ingve Birkeland.

Det ble lagt ny furuflis og satt opp et nytt portalskilt ved utkikkspunktet på Grunnvågjellet. Foto: Ingve Birkeland.

Det er satt opp en del nye skiltpekere viser vei til turmål i og utenfor nasjonalparken. Skiltpekerne er utviklet iht retningslinjene i merkehåndboka Foto: Ingve Birkeland.

Nytt skiltstativ med miniplakat ved rasteplassen på første Veltén. Foto: Ingve Birkeland

Arbeid med universell utforming av vedskjul langs den universelt utformede stien. Nytt skiltstativ for miniplakater. Her skal vi teste ut konseptet med at de besøkende oppfordres til å ta med ved innover til bål plassene lengre inn i innfallsporten- Foto: Ingve Birkeland.

Dagsturgamme ved besøksbuktet Álddovuopmi

Det var opprinnelig plan å få bygget dagsturgammen i 2022. Da forvalter ble sykemeldt på forsommeren midt i arbeidet med anbudsprosessen og ikke fikk fulgt dette opp ble dette satt på vent til høsten 2022. Da man startet opp arbeidet på nytt på høsten viste det seg at potensielle byggefirma ikke hadde kapasitet til å gjennomføre byggingen vedtok nasjonalparkstyret å utsette byggingen til 2023. Nasjonalparkstyret samarbeider med Senja videregående skole VG1 Naturbruk på Gibostad om å bruke Ånderdalen til å lære om tradisjonell naturbruk. Ved oppstart av skolen på høsten ble VG1 klassen naturbruk med på å skjære torv til gammen. Espen Prestbakmo har restaurert flere gammer i fylket og han bidro som veileder. Når gammen er ferdig bygget i 2023 vil elevene være med å legge på torva.

Lærere og elever VG1 naturbruk Senja vgs. skjærer torv i nærheten av der gammen skal bygges. Foto: Ingve Birkeland

6.2 Sjøppelaksjon Selfjorden – Ren kyst

Ånderdalen nasjonalparkstyre gjennomførte i samarbeid med Senja kommune, og grendeutvalgene på Rødsand og Flakstadvåg sjøppelaksjon i Selfjorden 21. mai. Grendeutvalgene stilte mannsterke. Uten denne store dugnadsinnsatsen fra grendeutvalgene, frivillige og Senja kommune hadde vi ikke kunne gjennomført en så stor aksjon. Selfjorden har blitt renere etter flere år med rydding og vi ønsker å fortsette dette arbeidet i årene som kommer.

Søppelaksjon ved Lomsnes i Selfjorden sammen med Grendeutvalget på Rødsand. Foto Ingve Birkeland

Noe av søppelet som ble samlet inn i Selfjorden våren 2022. Foto: Ingve Birkeland

6.3 Senja kommune som nasjonalparkkommune og andre tilretteleggere for friluftsliv.

Senja kommune som nasjonalparkkommune er en viktig samarbeidspartner for nasjonalparkstyret. Senja kommune har vært prosjektleder for etablering av ny parkeringsplass med toalett, molok samt utviklingen av den universelt utformede stien i innfallsporten. I 2022 ble veien og den nye parkeringsplassen asfaltert og merket opp. I tillegg innførte Senja kommune brukerbetaling i løpet av sommeren. Det ble mye støy i forbindelse med denne innføringen, da mange mente at satsene var for høye. Vi merket også etter hvert at mange av de besøkende fant alternative plasser å parkere og det oppsto noen uheldige situasjoner med dette. For 2023 er satsene endret og satt betydelig ned. Det er nasjonalparkstyret veldig glad for. Informasjon om dette finner du på Senja kommune sine nettsider:

https://www.senja.kommune.no/aktuelt/parkeringsavgiften-ved-anderdalen-reduisert.13193.aspx?fbclid=IwAR1xO8oAq5JASQpeTtAdPPBp1Stlcoq7bSPLNfQggAaTlZleQsaOe9HI6_Y

Ny asfalt på parkeringsplassen i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn. Foto: Ingve Birkeland.

Parkeringsautomat ved parkeringsplassen i Tranøybotn. Foto: Ingve Birkeland

Organiserte trim turer

Både bedriftshelsetjenesten og Barnas turlag hadde Utkikkspunkt Ånderdalen som turmål i 2022. Bedriftshelsetjenesten hadde registrert 237 besøk ved utkikkspunktet Ånderdalen, noe som er en nedgang på ca. 130 i 2022. Vi har ikke fått tall fra Barnas turlag, men de skriver at Utkikkspunkt Ånderdalen var det nest best besøkte turmålet deres i 2022. I 2021 hadde de registrert 31 besøk ved utkikkspunktet.

Høsten 2022 var forvalter med Senja turlag og fullførte prosjektet med å kloppelegge stisegmenter mellom Storbunkevatnet og Finnskaret. Dette er en del av DNT-løypa Senja på langs. Om lag 300 meter med klopp er nå lagt ut i dette området og det har blitt en mye bedre trase som er mer robust mot ferdsel. Et godt eksempel på at man gjennom samarbeid kan få til gode skjøtselstiltak.

Merkeutvalget i Senja turlag i full drift med å legge klopper ved den nye traseen ved Storbunkevatnet. Foto: Ingve Birkeland

7 Besøksforvaltning og kartlegginger 2022

Det å ha godt kunnskapsgrunnlag over naturverdiene og bruken av nasjonalparken er viktig for å sikre en god besøksforvaltning.

I Ånderdalen nasjonalpark har det vært gjennomført flere år med telling av besøk ved innfallsporten i Tranøybotn. I forbindelse med innfallsportprosjektet ved Hyttekroa i Tranøybotn ser vi at vi har behov for å telle besøkende som ferdes i randsonen til Ånderdalen. I tillegg ønsker vi å se på effekten av de tilretteleggingene som er under planlegging.

Gjennom bestillingsdialogen med SNO har vi etablert en besøksteller ved rundløypen på Grunnvågjellet og en teller i Første Velta på stien inn mot Åndervatnet. I 2022 ble det også i samarbeid med Fjelltjenesten satt ut en besøksteller langs den universelt utformede stien i Tranøybotn og en langs stien som går fra Gammelseter opp mot Holmedalen. Tall fra besøkstellingene er referert til i Kap. 5 Oppsynsoppgaver i Ånderdalen.

Nasjonalparkforvalter gjennomførte en kartlegging og sårbarhetsanalyse av de mulige stitraseene mellom Andre Velten og Åndervatnet. Denne analysen skal brukes til å velge om man skal bruke eksisterende trase eller om man skal legge om stien i deler eller i sin helhet sommeren 2023.

Sammen med Kulturminnemyndighetene (Sametinget og Troms og Finnmark fylkeskommune) hadde vi planlagt å gjennomføre kulturminnekartlegging i flere delområder av nasjonalparken i 2022. Da Fylkeskommunen og Sametinget hadde fått noen andre større kartleggingsprosjekt i 2022 måtte vi nedskalere kartleggingen i Ånderdalen og prioriterte derfor å gjennomføre kartlegging i Gjeska området og inne i Selfjordbotn. Det ble bla gjennomført noe kvalitetssikring av tidligere kartlegginger og så ble et funn av en gammetuft som ble oppdaget i 2022 i Selfjordbotn kartlagt og dokumentert.

Stine Benedicte Sveen (Sametinget) og Harald Johnsen (TFFK) kvalitetssikrer et tidligere funn av det som trolig er et matgjemme i Gjeska. Foto: Ingve Birkeland.

8 Medieomtale og SoMe

Ånderdalen nasjonalparkstyre har egne nasjonalparksider på facebook der det ligger en kort presentasjon og litt informasjon om ting som utføres etter hvert.

<https://www.facebook.com/Ånderdalen-nasjonalparkstyre-413278525415191/>

Styret har sine egne offisielle hjemmesider som ligger inne under

<http://www.nasjonalparkstyre.no/Anderdalen/>

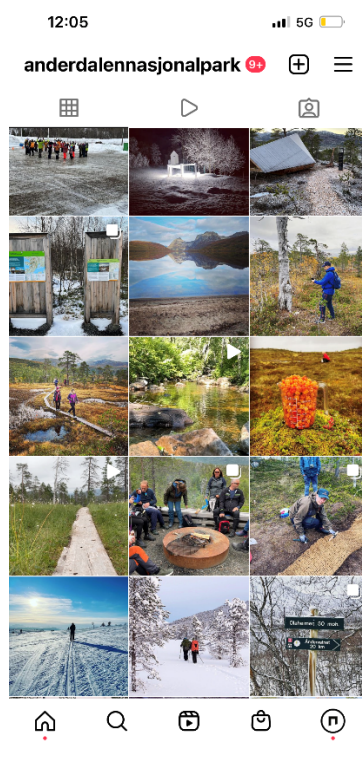
Sidene er annonsert via kommunens hjemmesider og via alle brev fra styret.

<https://www.senja.kommune.no/tjenester/landbruk-natur-klima-og-miljo/anderdalen-nasjonalpark/>

Det er etablert en egen nettside for Ånderdalen nasjonalpark som skal være brukerrettet med generell informasjon om nasjonalparken og turmuligheter.

<https://anderdalennasjonalpark.no/>

Nasjonalparkstyret har også etablert en egen instagram side for Ånderdalen nasjonalpark; #anderdalen_nasjonalpark. Denne siden brukes som en formidlingskanal, men brukerne linker veldig mye bilder til denne siden også og andre instagram #tagger som #ånderdalennasjonalpark og #Ånderdalennationalpark

Instagram #anderdalennasjonalpark

Ulike sosiale medier og aviser som har publisert innhold om nasjonalparken:

https://www.norgesnasjonalparker.no/nasjonalparker/anderdalen/?gclid=EAlaIQobChMI56bjylal9gIVCmIYC h1iuAt8EAMYASAAEqJQ9PD_BwE

<https://www.visitnorway.no/listings/%C3%85nderdalen-nasjonalpark/229254/>

https://no.tripadvisor.com/Attraction_Review-g1800180-d12480086-Reviews-Anderdalen_Nasjonalpark-Senja_Troms_Northern_Norway.html

<https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/universelt-utformet-parkering-ved-anderdalen-nasjonalpark-pa-senja-er-dyrere-enn-pa-gardermoen-1.16108713>

<https://www.ht.no/tag/aanderdalen-nasjonalpark/>

<https://www.folkebladet.no/nyheter/i/bgkGA5/evaluerer-avgiftsnivaet-paa-parkering-har-faatt-en-del-tilbakemeldinger>

<https://www.visittromso.no/no/bestill/se-gjore/2034816/snoweshoeing-senja-islands-national-park/showdetails>

<https://stikkav.no/vakre-senja-et-norge-i-miniatyr/generelt-innhold/>

<https://www.deltager.no/event/villmarkscampSenja#init>

<https://www.sagat.no/noreg-rundt-fra-nasjonalpark-til-nasjonalpark/19.33313>

<https://ut.no/utforsker/omrade/124043/anderdalen-nasjonalpark/turforslag>

9 Økonomisk oversikt

Økonomisk oversikt over midler nasjonalparkstyret har disponert i 2022.

Prosjekt	Navn	Regnskap	Budsjett	Gjenstående
N1600	Ånd-drift utvalg	250485,58	230000	-20485,58
N1601	Ånd-forvaltningsplan	41870	50000	8130
N1602	Ånd-tiltaksmidler	700028,24	700000	-28,24
		992383,82	980000	-12383,82

Merknader til budsjett.

På prosjekt N1600 er utfordrende å balansere regnskapet i null, da det kan komme krav om honorar og dekking av reiseregninger fra styremedlemmer på tampen av året. For å få bedre oversikt vil nasjonalparkstyret etterstrebe å sende inn honorarskjema og reiseregninger like etter endt aktivitet.

Norges nasjonalparker

Ånderdalen nasjonalpark kan beskrives som kontrastenes rike.

Ånderdalen nasjonalpark ligger på Senja og er vernet for å ivareta et mangfoldig nordnorsk kystlandskap. Fra de skogkledde dalene på innersida til de høge og ville fjellene som møter storhavet i vest. Nasjonalparken er et viktig område for biologisk mangfold og har gamle kulturhistoriske spor som gjenspeiler bruken av området.

Kontaktinformasjon Ånderdalen nasjonalparkstyre

Telefon:	77 64 22 20 /48 15 22 90
E-post:	fmtribi@fylkesmannen.no
Nett:	www.nasjonalparkstyre.no/Anderdalen/
Post:	Tranøyveien 1261 9304 Vangsvik
Besøksadresse:	Sázza naturhus i Øverbotn på Senja

Arkivsaksnr: 2022/9989-4

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 13.02.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	4/23	17.02.2023

Budsjett drift av utvalg og prioritering bruk av tildelte tiltaksmidler 2023

Forvalters innstilling

Midler på post 1420.21 Drift av utvalg disponeres iht. vedtatt møteplan og aktivitetsplan. Det settes av kr 25000,- til arbeidet med forvaltningsplanen til Ånderdalen nasjonalpark. Det settes av kr 25000,- til kjøp av eksterne tjenester knyttet til oversetting av formidlingsmateriell. Det er innledet et samarbeid med kulturminnemyndighetene (Sametinget og Troms og Finnmark Fylkeskommune) hvort man skal se om det er økonomisk ramme for å gjennomføre kartlegginger i enkelte delområder i Ånderdalen nasjonalpark.

Nasjonalparkforvalter delegeres myndighet til å prioritere tiltaksmidler (post 1420.31) i henhold til vedtatt tiltaksplan og foreslåtte prioriteringer gjort i saksframlegg.

Nasjonalparkstyret ønsker å få etablert avtaler hvor man avklarer ansvar og roller med Senja kommune og Statskog SF mhp drift av infrastruktur i randsonen og i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret ber forvalter prioritere dette arbeidet slik at det foreligger avtaler før sommeren 2023.

Nasjonalparkforvalter fremlegger status på budsjett i augustmøtet og styret må da ta stilling om det skal gjøres omdisponeringer av gjenstående midler på 1420.21 og 1420.31.

Saksopplysninger

Informasjon- eller tilretteleggingstiltak i verneområder.

Midlene skal benyttes til tiltak som er nødvendig for å gjenskape eller ivareta verneverdiene. Alle tiltak skal være forankret i skjøtsel- eller forvaltningsplan.

Eksempel på tiltak som finansieres over post 1420.31 er skjøtsel med sikte på å opprettholde verneverdiene, tiltak for bekjempelse av fremmede arter, samt tiltak som oppføring av informasjonstavler, tilrettelegging av stier med mer.

Behov for midler til tiltak i verneområder meldes inn av forvaltningsmyndighet, d.v.s nasjonalparkstyret.

Ånderdalen nasjonalparkstyre sendte inn behov for midler til Miljødirektoratet på bakgrunn av vedtatt tiltaksplan. Nasjonalparkstyret meldte januar 2022 inn følgende behov på kap. 1420 post 31 gjennom Elektronisk søknadsportal (ESS):

TILTAK						
Hvem søkes det på vegne av? ☒ Nasjonalpark- eller verneområdestyre ☐ Statsforvalter						
Oversikt over alle tiltak						
Pri.	Navn på tiltaket	Tiltakskategori	Tiltakstype	Verneområde	Øk. ansvarlig	Beløp
1	Bord og benker ved besøkspunkt Åldevuopmi	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av innfallsport/P-plass	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	50 000
2	Komposteringskasse - redskapsbu	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av innfallsport/P-plass	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	30 000
3	Natursti innfallsport Tranøybotn	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	50 000
4	Besøkstellere SNO (pyroptisk og matte)	Kartlegging	Annen kartlegging	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Lokalt SNO	1
5	Startpunkt (informasjonspunkt) Kaperdalen	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av innfallsport/P-plass	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	212 000
6	Ved til rasteplasser	Annet	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	51 000
7	Reparasjon og utskiftinger av tiltak	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	40 000
8	Tilsyn rasteplasser	Tilrettelegging og informasjon	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	35 000
9	Uttransport gamle klopper	Annet	Annet (utdypes i beskrivelsesfeltet)	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	30 000
10	Drift av innfallsport Tranøybotn	Tilrettelegging og informasjon	Oppføring av innfallsport/P-plass	Ånderdalen nasjonalpark (VV00000117)	Forvaltningsm.	30 000
11	Samlet pott	Pott for gjennomføring av prioriterte tiltak			Forvaltningsm.	0
						528 001

Miljødirektoratet har gjennomført tildeling av tiltaksmidler for 2023. Ånderdalen nasjonalparkstyre fikk tildelt en samlet pott på kr. 480 000,- på kap. 1420 post 31. Med utgangspunkt i vedtatt tiltaksplan for 2021-2024 har forvalter følgende forslag til prioritering av tildelte midler:

Tiltak	Navn	Beskrivelse	Prioritert bruk	Ansvar	Utførende	Kolonne1
Inv 2 2023	Utkikkspunkt Ånderdalen	Komposteringskasse	kr 30 000			Entreprenør
Inv 3 2023	Natursti Innfallsport	Produksjon og montering	kr 50 000	produksjon av plakater og oppsett		Entreprenør/Fjelltjenesten/Naturveileder
Inv 5 2023	Statpunkt Kaperdalen	Etablere rasteplass 60 m fra parkeringsplass. UU sti med 2 bord og benkesett, portaltavle og tavle med informasjonsplakat	kr 150 000	Det vil bli forsøkt samarbeid med Senja kommune og Troms og Finnmark fylkeskommune	Nasjonalparkstyret/Senja kommune	Entreprenør
Skjøtsel 1 2023	Nye klopper	Innkjøp og utlegging av nye klopper (300 meter)	kr 80 000	Omlegging av sti og utlegging av nye klopper på stien mellom Andre Velten og Åndervatnet		Fjelltjenesten/Forvalter eventuelt eksternt tjenestekjøp
Skjøtsel 2 2023	Barklegging av stierundløype og to trapper i tilknytning til Innfallsporten i Tranøybotn	Innkjøp og utlegging av kokosmatter og bark	kr 40 000	På rundløypa i tilknytning til innfallsporten i Tranøybotn		Fjelltjenesten/Forvalter eventuelt eksternt tjenestekjøp
Drift 1 2023	Vedkjøring	Vedforsyning rasteplasser	kr 50 000	1 gang pr år	Forvalter	SNO/Fjelltjenesten
Drift 3 2023	Tilsyn rasteplasser	Tilsyn, enkle repr og opprydding på rasteplasser.	kr 20 000	3 ganger pr år	Forvalter	SNO/Fjelltjenesten
Drift 6 2023	Uttransport av gamle klopper	Det er skiftet ut mye gamle klopper de siste årene. Det gjenstår å transportere ut.	kr 30 000		Forvalter	Fjelltjenesten/Entreprenør
Drift 7 2023	Drift innfallsport Tranøybotn	Ved, vedlikehold av sti og rasteplasser	kr 30 000		Forvalter	Fjelltjenesten/Entreprenør
Sum prioritering av tildelte tiltaksmidler 2022			kr 480 000			

Drift av utvalg (Post 1420.21)

Nasjonalparkstyret innmeldt behov for drift av utvalg (post 1420.21):

TILTAK					
Oversikt over alle tiltak					
Navn	Kapittelpost	Fagområde	Kostnadsart	Ansvarlig	Beløp
Drift av styre og utvalg	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Driftskostnader	Ingve Birkeland	270 000
Forvaltningsplan	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Driftskostnader	Ingve Birkeland	25 000
Kartlegging av sårbare og trua arter i Ånderdalen	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Kjøp av tjenester	Ingve Birkeland	150 000
Oversetting av informasjonsmateriell	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Kjøp av tjenester	Ingve Birkeland	25 000
Områdekartlegging av kulturminner i Ånderdalen np	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder		Ingve Birkeland	50 000
					520 000

Miljødirektoratet har tildelt Ånderdalen nasjonalparkstyret

- Kr. 250 000,- til drift av utvalg
- Kr. 25 000,- til arbeidet med forvaltningsplan
- Kr. 150 000,- til kartlegging av sårbare og trua arter i Ånderdalen
- Kr. 25 000,- til oversetting av informasjonsmateriell.

Det ble ikke tildelt midler til områdekartlegging av kulturminner i Ånderdalen nasjonalpark. Miljødirektoratet har sagt at dette må søkes finansiert og gjennomført av ansvarlig kulturminnemyndighet.

Vurdering

I tiltakspotten (1420.31) fikk nasjonalparkstyret tildelt en pott på kr. 480 000,- til fordeling på omsøkte tiltak. Midlene må brukes i 2023. Ved innmelding av behov for tiltaksmidler ble ikke behov for midler til klopper og klopplegging meldt inn. Det har ført til at forvalter har måttet bake inn dette og det har ført til at enkelte tiltak må reduseres i omfang eller utsettes til 2024.

I de innmeldte behovene om tiltaksmidler er det foretatt en prioritering ut fra vedtatt tiltaksplan. Midler på post 1420.31 skal ikke brukes til drift og styret må derfor søke å få finansiert driften gjennom samarbeid med andre. Forvalter vurderer at styret bør følge prioriteringene i tiltaksplanen og avvente avklaringer med Senja kommune og Statskog SF mhp til drift av infrastruktur. Dersom det blir behov for å endre prioriteringene tas dette opp fortløpende med styret.

Bruk av driftsmidler til utvalg (1420.21) vil følge de innmeldte behovene knyttet til drift av styre og utvalg iht. møteplan og aktivitetsplan for 2023.

Arkivsaksnr: 2023/1784-3

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 13.02.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	5/23	17.02.2023

Møte og aktivitetsplan 2023 - Ånderdalen nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Saken legges frem uten innstilling til vedtak

Saksopplysninger

I henhold til vedtektene bør styret tre sammen minst fire ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer.

I 2023 skal nasjonalparkstyret ferdigstille forvaltningsplan og det må påregnes noe ekstra møtevirksomhet i tilknytning til dette arbeidet. Trolig vil det bli to ekstra arbeidsmøter.

Vurdering

Styret bør fastsette møteplan for hele 2022 slik at flest mulig av styrets faste medlemmer har mulighet å delta på møtene. Dette er viktig for at det holdes kontinuitet i arbeidet.

Følgende møtedatoer er satt for 2023:

1. Styremøte 21. april 2023
2. Arbeidsmøte forvaltningsplan 31. mai
3. Styremøte 15. juni 2022
4. Styremøte 24. august 2022
5. Styremøte 16. november 2022

Planarbeid

Besøksstrategien sendes til endelig godkjenning av Miljødirektoratet mars 2023. Det er et mål å få sendt forvaltningsplan til faglig gjennomgang av Miljødirektoratet i løpet av våren 2023. Målet er at forvaltningsplanen skal sendes ut på høring før sommerferien og at man kan arrangere høringsmøte med faglig rådgivende utvalg og med andre interessenter. Forvalter foreslår derfor at det settes av tid til et arbeidsmøte i mai for forvaltningsplanen hvor også vår kontakt i Miljødirektoratet inviteres til å delta.

Studietur

Det er ikke lagt opp til noe studietur foruten turen til Svalbard i februar som er en kombinert tur med både styremøte, arbeidsmøte forvaltningsplan og orientering om forvaltning av verneområdene på Svalbard fra representant fra Sysselimesteren.

Befaring

Styret har brukt å gjennomføre en befaring i nasjonalparken sammen med faglig rådgivende utvalg. Dette har stort sett vært gjennomført i løpet av august måned og forvalter foreslår derfor 12. august. Det planlegges den årlige ryddeaksjonen i Selfjorden i mai og styremedlemmene inviteres til å delta på denne.

Møter

Det vil bli behov for noen arbeidsmøter med forvaltningsplanen og det vil bli et høringsmøte.

Det årlige møtet «grøtmøtet» med rådgivende utvalg gjennomføres i begynnelsen av desember. Da inviteres det inn eksterne foredragsholdere og nasjonalparkstyret legger frem skjøtsel- og tiltaksplaner for det kommende året

Forslag til aktivitetsplan 2023:

6. februar Markering av Samefolkets dag kombinert med en vinteraktivitetsdag i Øverbotn. Arrangeres i samarbeid med Midt-Troms museum og Midt-Troms og Senja sameforening. 4. klassinger i Senja kommune inviteres.

16. Mars Ånderdalens venner – fortellerkveld Sazza -Naturen og folkene i Ånderdalen og bygdene rundt på innersia.

23. Mars Ånderdalens venner – Flagstadvåg -Naturen og folkene i Ånderdalen nasjonalpark og bygdene rundt på yttersia

31. mars Møte rådgivende utvalg – presentasjon av forvaltningsplan og tiltaksplan.

12-13. mai Arrangere søppelplukking i Selfjordbotn sammen med grendeutvalgene i Flagstadvåg og på Rødsand. Vi vil også be om bistand fra Fjelltjenesten/SNO.

25. mai Markering av Fuglenes dag – Foredrag og Fugletur i Ånderdalen nasjonalpark.

7-8. juni Guidekurs Ånderdalen for reiselivsbedrifter, lag og foreninger. Arrangeres i samarbeid med Senja kommune, Visit Senja og med Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

9. Juni Ånderdalen nasjonalparkdag, arrangement i Gjeska for elever i Senja kommune. Medarrangør Søndre Torsken JFF, Statskog/SNO.

18. august På tur med en geolog – Geologiens dag

2-3 september- Soppkurs og matproduksjon. Arrangeres i samarbeid med Tromsø sopp- og nytteforening.

9. September. Markering og offisiell åpning av dagsturgamme og Innfallsporten i Tranøybotn.

Ånderdalen nasjonalparkstyre
Postboks 6105
9291 TROMSØ

Trondheim, 06.12.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/15733

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Regulering av ferdsel og andre aktiviteter i eksisterende verneområder

Miljødirektoratet får jevnlig henvendelser med spørsmål om muligheten til å regulere ferdsel og andre aktiviteter i eksisterende verneområder. Spesielt gjelder dette i områder med villrein, hvor det kan være aktuelt å vurdere ferdselsreguleringer for enkelte områder i enkelte perioder.

I en rekke verneforskrifter er det tatt inn bestemmelser som åpner for at Miljødirektoratet kan regulere eller forby ferdsel, eller gi nærmere bestemmelser om beiting, jakt mv.

En bestemmelse som åpner for at det "*kan gis nærmere regler om ...*" er en forskriftshjemmel som innebærer at det kan fastsettes særskilte bestemmelser om ferdsel, beiting, jakt mv. i verneområdet. Innføring av slike bestemmelser krever høring etter forvaltningsloven, og fastsettelsen er et forskriftsvedtak siden bestemmelsene vil gjelde generelt for en ubestemt krets av personer (forvaltningsloven § 2). Bestemmelsene må enten fastsettes som egen forskrift, eller som en endring av den aktuelle verneforskriften.

Bestemmelser som legger slik myndighet til Miljødirektoratet er tatt inn både i eldre verneforskrifter vedtatt etter naturvernloven, og i nyere verneforskrifter vedtatt etter naturmangfoldloven. Myndigheten er i liten grad benyttet, hovedregelen er at restriksjoner i verneområdene fastsettes ved vernevedtaket.

I forbindelse med arbeidet med nye forskriftsmaler for verneområder er det gjort en vurdering av hvor langt naturmangfoldloven åpner for å delegerer myndighet til å endre vedtatte verneforskrifter.

Verneforskrifter vedtatt etter naturmangfoldloven

Det følger av naturmangfoldloven § 34 at "*Kongen i statsråd fastsetter det enkelte verneområde, jf. §§ 35 til 39, ved forskrift*". Det betyr at myndigheten til å treffe vedtak om nytt vern eller endre gjeldende verneforskrifter ikke kan delegeres videre til underliggende forvaltningsorgan. Dette var en innskrenkning sammenlignet med den tidligere naturvernloven av 1970, der myndigheten til å gi forskrifter, og dermed også til å endre disse, var lagt til "Kongen". Dette åpnet for delegering til departementet og videre til direktoratet.

I 2013 ble det på denne bakgrunn gjort en lovendring i § 34, da det ble vurdert som upraktisk å sende enhver forskriftsendring til statsråd. Det ble tatt inn et nytt sjette ledd som åpnet for å delegere myndighet til å foreta visse mindre endringer i verneforskriften.

Bestemmelsen omfatter

1. endring av verneområdets navn
2. retting av feil og unøyaktigheter i beskrivelsen av verneområdet
3. foreta grenseendringer som omfatter mindre arealer og ikke får nevneverdig betydning for private interesser.

Bestemmelsen i § 34 sjette ledd omfatter ikke regulering av ferdsel eller andre aktiviteter i verneområder. Dette innebærer at § 34 vil være en delegeringssperre, dvs. at myndighet til slike reguleringer ikke kan delegeres til Miljødirektoratet med mindre loven endres på dette punktet.

Verneforskrifter vedtatt etter naturvernloven av 1970 eller eldre lover

Naturmangfoldloven § 77 har overgangsbestemmelser som gjelder for verneforskrifter vedtatt før naturmangfoldloven. I eget delegeringsvedtak fra 1988 var Miljødirektoratet delegert myndighet til å foreta visse endringer i verneforskrifter. Dette omfattet blant annet myndighet til å fastsette bestemmelser om ferdsel.

Når lover oppheves, vil innholdet i en forskrift eller delegeringsvedtak etter loven normalt bare kunne videreføres i den utstrekning den nye loven gir grunnlag for det. De gamle delegeringsvedtakene kan derfor ikke benyttes i den utstrekning de er i strid med naturmangfoldloven § 34.

Saksgang ved behov for endring i vernebestemmelser

I praksis betyr bestemmelsen i naturmangfoldloven § 34 sjette ledd at bestemmelser i verneforskrifter og delegeringsvedtak som gir Miljødirektoratet myndighet til å regulere ferdsel, ikke lenger gjelder. Eventuelle reguleringer av ferdsel og andre aktiviteter i eksisterende verneområder må derfor vedtas av Kongen i statsråd. Dette gjelder selv om det i verneforskriften står at myndigheten er tillagt Miljødirektoratet. Det samme gjelder oppheving av eldre fredninger, for eksempel trefredninger.

For forvaltningsmyndigheten for verneområder vil dette ikke innebære noen praktisk endring. Eventuelle behov for endringer i verneforskriftene må fortsatt tas opp med Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet vil da, i samråd med Klima- og miljødepartementet, vurdere om det er aktuelt å starte en prosess med endring av den aktuelle verneforskriften, og eventuelt gi oppdrag om å gjennomføre høring av endringsforslaget på vanlig måte. Når saken kommer til Miljødirektoratet vil vi sende tilrådning til Klima- og miljødepartementet som så vil fremme forslag om forskriftsendring for Kongen i statsråd. Dette innebærer at prosessen kan ta noe mer tid.

Merk at alle behov for endringer i verneforskrifter skal avklares med Miljødirektoratet før eventuell høring. Dette gjelder også mindre endringer som Miljødirektoratet kan vedta etter delegert myndighet med hjemmel i naturmangfoldloven § 34 sjette ledd.

Regulering av ferdsel etter andre bestemmelser

Naturmangfoldloven § 22 har en særskilt hjemmel for ferdselsregulering i utmark. Bestemmelsen er en forskriftshjemmel for å regulere ferdsel i utmark for å hindre skade eller ulempe for planter eller dyr.

Bestemmelsen åpner for å gi forskrift om "*gjennomføring av større arrangementer i utmark og for naturstudier, fotografering mv. og for ferdselsformer som i særlig grad kan være skadelig*".

Ferdselsregulering etter denne bestemmelsen kan være aktuelt i områder som er tilholdssted for sårbare eller truede arter, eller for å regulere ferdsel i yngletiden. Bestemmelsen gjelder i tillegg til adgangen til å regulere ferdsel i naturmangfoldloven § 24 for prioriterte arter, og regulering av ferdsel i verneområder. Ved regulering av ferdsel etter naturmangfoldloven § 22, må det gjøres en konkret vurdering av hvilke ferdselsformer som kan være skadelig, og dermed omfattet av reguleringen.

Myndighet til å fastsette forskrift etter naturmangfoldloven § 22 er delegert til Miljødirektoratet ved kgl.res. 12. januar 2021.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Fossum
seksjonsleder

Tone Lise Alstad Eid
seniorrådgiver

Alle verneområdestyrer

Trondheim, 15.12.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/10604

Saksbehandler:
Lise Rognes

Anmodning om rapportering antall anmeldelser til politiet i 2022

Vi viser til Stortingsmelding nr. 19 (2019-2020) om Miljøkriminalitet hvor regjeringen har valgt to strategier i arbeidet mot miljøkriminalitet, hhv. forebyggende tiltak og oppfølging av lovbrudd som er begått. Det er et sentralt mål å styrke den strafferettslige forfølgningen av miljøkriminalitet, blant annet ved å styrke anmeldelsespraksis.

I arbeidet mot miljøkriminalitet og som ledd i oppfølging av St. Meld nr. 19 (2019-2020) om Miljøkriminalitet, ber Miljødirektoratet om en kort oversikt over alle anmeldelser fra verneområdestyrene til politiet i 2022 og som omhandler brudd på miljøregelverket. Vi ber om følgende informasjon fra styrene;

- Navn på verneområdet
- Gjerningskommune
- Gjerningstidspunkt
- Anmeldt foretak, av personvern hensyn skal navn på privatpersoner ikke oppgis, her er det tilstrekkelig å angi at den anmeldte er "privatperson"
- Tema
- Lovverk
- Dato for anmeldelse
- Anmeldelsesnummer
- Status (Eksempler: ikke avgjort/henlagt (inkl. på hvilket grunnlag)/straffereaksjon, forelegg, betinget/ubetinget dom, inndragning, rettighetstap)

Rapporteringen gjøres i brev til Miljødirektoratet som merkes unntatt offentlighet, jf. offl. § 24 andre ledd andre setning. Brevet skal merkes med sak: 2022/10604.

Vi ber også om rapportering dersom det ikke er anmeldt brudd på miljøregelverket i 2022.

Det settes frist for tilbakemelding til 1. mars 2023.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Trond Flydal
seksjonsleder

Lise Rognes
seniorrådgiver

Fra: Lise Rognes[Lise.Rognes@miljodir.no]
Sendt: 16.12.2022 13:25:15
Til: Lise Rognes[Lise.Rognes@miljodir.no]
Tittel: Til alle verneområdestyrer - Anmodning om rapportering antall
anmeldelser til politiet i 2022

Vår ref.: 2022/10604

Vedlagt følger brev fra Miljødirektoratet. Brevet sendes elektronisk uten underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt.

Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Miljødirektoratet gjøres til post@miljodir.no

Med hilsen
Lise Rognes
seniorrådgiver, juridisk seksjon naturmangfold

Miljødirektoratet

Telefon: 73 58 05 00
<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.xn--miljodirektoratet-oxb.no%2F&data=05%7C01%7Csftfpost%40statsforvalteren.no%7Cd437415f3c4d4bef908dadf608afc%7C8a6fa58e51534bfa9a8b573d985a4186%7C0%7C0%7C638067903153041760%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWIjoimC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzIiLCJBTiI6IklhaWwiLCJXVCI6Mn0%3D%7C3000%7C%7C%7C&sdata=S%2FEglq3I%2Fy7FD2BrLQiBCMad t7t7bq%2FuzpfEcd%2FpdGM%3D&reserved=0> -
<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.xn--miljostatus-3cb.no%2F&data=05%7C01%7Csftfpost%40statsforvalteren.no%7Cd437415f3c4d4bef908dadf608afc%7C8a6fa58e51534bfa9a8b573d985a4186%7C0%7C0%7C638067903153041760%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWIjoimC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzIiLCJBTiI6IklhaWwiLCJXVCI6Mn0%3D%7C3000%7C%7C%7C&sdata=OeTISQfuGo9MQ%2B670IsjUKaMp5 Q3WXn0pBrXhnjDf7g%3D&reserved=0>

RS 3/23 Eventuelt